

06.02.2025 Nr. 07/292

Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova

Copie: Cancelaria de Stat

Ministerul Muncii și Protecției Sociale (*în continuare – MMPS*), urmare a solicitării Cancelariei de Stat nr. 08-06-215 din 13.01.2025 și examinării demersului Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova (*în continuare – CNSM*) nr. 03-01/1036 din 31.12.2024 privind măsurile propuse, în limita competențelor funcționale, comunică următoarele.

- ***stabilirea, începând cu 1 ianuarie 2025, a salariului minim în cuantum de 6000 de lei, pentru asigurarea implementării Directivei UE nr. 2022/2041 privind salariile minime adecvate în Uniunea Europeană;***

Cuantumul salariului minim se reexaminează de către Guvern după consultarea prealabilă a patronatelor și sindicatelor, ținându-se cont de modificarea indicelui prețurilor de consum și de evoluția salariului mediu pe economia națională în perioada de referință, de volumul produsului intern brut, de productivitatea muncii, precum și de mărimea valorică a minimumului de existență.

Astfel, prin Hotărârea Guvernului nr. 846/2024 privind stabilirea cuantumului salariului minim pe țară pentru anul 2025, a fost stabilit un nou cuantum de 5 500 de lei lunar pentru un program complet de lucru de 169 de ore (în medie pe lună).

Totodată, subiectul cu privire la stabilirea salariului mediu, rămâne deschis pentru discuții ulterioare pe platforma Comisiei Naționale de Consultări și Negocieri Colective (în continuare - CNCNC).

- ***urgentarea adoptării Hotărârii de Guvern privind stabilirea etapelor de reexaminare a salariului minim în perioada anilor 2025-2027 în vederea asigurării transpunerii Directivei UE nr. 2022/2041 privind salariile minime adecvate în Uniunea Europeană.***

Transpunerea Directivei UE 2022/2041 privind salariile minime adecvate în Uniunea Europeană este planificată în Planul Național de Acțiune pentru aderarea la UE 2024-2027 pentru septembrie 2025. Obiectivul pe termen mediu este atingerea țintei/indicatorului prin care cuantumul salariului minim să ajungă la 50% din salariul mediu pe economie (Directiva UE 2022/2041). În cadrul ședinței CNCNC, s-a hotărât că subiectul cu privire la stabilirea salariului minim va fi inclus pe ordinea de zi a fiecărei întâlniri a comisiei, pentru a asigura o monitorizare constantă a progreselor și a facilita discuții constructive între toate părțile implicate.

- ***elaborarea, de comun cu partenerii sociali, și adoptarea planului de acțiuni pentru punerea în aplicare a prevederilor Directivei UE privind salariile minime adecvate în Uniunea Europeană în vederea acoperirii a 80% din salariați cu negocieri colective;***

În contextul transpunerii prevederilor Directivei (UE) 2022/2041 a Parlamentului European și a Consiliului din 19 octombrie 2022 privind salariile minime adecvate în Uniunea Europeană, MMPS întreprinde un șir de acțiuni în vederea consolidării și creșterii treptate a ratei de acoperire a negocierilor colective.

La etapa actuală, este în proces de elaborare proiectul Planului de acțiuni privind promovarea negocierilor colective și creșterea ratei de acoperire a salariaților cu negocierile colective pentru anii 2025-2030, în scopul transpunerii art. 4 din Directiva (UE) 2022/2041.

De asemenea, MMPS a luat act și este în proces de examinare a versiunii Planului, elaborat de CNSM întru consolidarea textului final a acestuia.

Subsidiar, subiectul cu privire la Planul național de acțiuni privind promovarea negocierilor colective în corespundere cu cerințele Directivei nr. 2022/2041 privind salariile minime adecvate în UE, este planificat a fi pus în discuție pe platforma CNCNC conform calendarului, pentru luna mai 2025.

- ***majorarea și stabilirea, începând cu 1 ianuarie 2025, a unei valori de referință unice, aplicate la calcularea salariilor pentru toți angajații din sectorul bugetar, și perfecționarea legislației în domeniul salarizării în sectorul bugetar în vederea eliminării inechităților existente;***

MMPS este implicat în cadrul grupului de lucru al Ministerului Finanțelor, consacrat reformei salariale în sectorul bugetar, manifestând deschidere pentru participare la discuțiile privind perfecționarea legislației salariale.

- ***perfecționarea cadrului legal în domeniul salarizării în sectorul real pentru asigurarea unei salarizări echitabile și excluderii lacunelor, care favorizează economia informală;***

În cadrul ședinței CNCNC, care este o platformă tripartită constituită pentru soluționarea problemelor ce țin de domeniul muncii și a problemelor social-economice, a fost aprobat Planul de activitate a CNCNC pentru semestrul I anul 2025.

Printre tematicile aprobate pentru discuție, se regăsește inclusiv subiectul cu privire la propunerea sindicatelor de modificare a legislației în domeniul salarizării (Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar și Legea salarizării nr. 847/2002), planificat conform calendarului pentru luna februarie 2025.

- ***acordarea indemnizațiilor unice pentru tinerii specialiști din domeniul asistenței sociale, serviciului public, precum și altor domenii din sectorul real pentru specialitățile care sunt solicitate în zonele rurale;***

Conform Planului de activitate aprobat în cadrul ședinței CNCNC pentru semestrul I al anului 2025, printre subiectele stabilite pentru discuție se numără și propunerile CNSM pentru îmbunătățirea cadrului legal ce vizează susținerea încadrării în câmpul muncii a tinerilor specialiști (plata indemnizației unice), programat pentru luna februarie 2025.

- ***perfecționarea mecanismului de acordare a tichetelor de masă și lărgirea spectrului de servicii care pot fi acordate salariaților prin intermediul tichetelor;***

În conformitate cu art. 7 alin. (2) din Legea nr. 166/2017 „Valoarea nominală deductibilă a tichetelor de masă acordate de către angajator salariaților, potrivit prezentei legi, reprezintă un venit din care nu se calculează prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozit pe venit din salariu. În cazul în care valoarea nominală a tichetelor este mai mare decât limita stabilită la art. 4 alin. (1), pentru suma care depășește limita respectivă se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozit pe venit din salariu.”

Astfel, potrivit reglementărilor citate, valoarea nominală a tichetelor de masă acordate de angajator salariaților, reprezintă un venit din care nu se calculează prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozit pe venit din salariu. Reglementările citate nu exclud calcularea contribuțiilor de asigurări sociale de stat la valoarea nominală deductibilă a tichetelor de masă. Respectiv, valoarea nominală totală a tichetelor de masă, reprezintă un venit la care se calculează contribuții de asigurări sociale de stat.

Venitul aferent tichetelor de masă se declară ca bază de calcul a contribuțiilor de asigurări sociale de comun cu salariile și alte recompense.

Precizăm că sustenabilitatea sistemului public de asigurări sociale poate fi asigurată doar în condiții de acoperire a cheltuielilor pentru prestațiile de asigurări sociale cu veniturile proprii, încasate la bugetul asigurărilor sociale de stat.

- ***inclusiunea în stagiul de cotizare necesar pentru stabilirea pensiei anticipate pentru carieră lungă a perioadei de îngrijire a unui copil până la vârsta de 3 ani și a perioadei de rezidențiat/internatură în învățământul postuniversitar obligatoriu;***

Pensia anticipată pentru carieră lungă permite persoanelor care au contribuit în sistemul de pensionare și confirmă stagiul contributiv necesar să își realizeze dreptul la pensie înainte de împlinirea vârstei standard de pensionare. Dreptul la acest tip de pensie se acordă începând cu 1 ianuarie 2022. Conform art. 152 , alin. (1) – (3) din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, dreptul la pensie anticipată pentru carieră lungă se acordă persoanelor care au realizat

un stagiul contributiv de cotizare cu 5 ani pentru bărbați și cu 3 ani pentru femei mai mare decât cel prevăzut la art. 42 alin. (1).

La calcularea stagiului de cotizare necesar acordării pensiei anticipate pentru carieră lungă nu se iau în calcul perioadele necontributive prevăzute la art. 5 alin. (2). Quantumul pensiei anticipate pentru carieră lungă se stabilește în aceleași condiții în care se stabilește cel al pensiei pentru limită de vârstă.

Stagiul de cotizare necesar pentru a solicita pensia anticipată pentru carieră lungă diferă la bărbați și femei. Astfel, pentru bărbați se acordă pensie anticipată pentru carieră lungă dacă se confirmă stagiul de cotizare de 39 de ani, iar pentru femei stagiul de cotizare 37 de ani.

Subliniem că stagiul de cotizare indicat mai sus este unica condiție necesară pentru a beneficia de pensie anticipată pentru carieră lungă.

În context, menționăm că includerea perioadei necontributive de îngrijire a unui copil până la vârsta de 3 ani la calcularea stagiului de cotizare necesar acordării pensiei anticipate pentru carieră lungă și a perioadei de rezidențiat/internatură în învățământul postuniversitar obligatoriu stabilește derogări de la principiile de organizare și funcționare a sistemului public de asigurări sociale, statuate în Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale, și anume:

- principiul egalității, care asigură tuturor participanților la sistemul public (contribuabili și beneficiari) un tratament nediscriminatoriu în ceea ce privește drepturile și obligațiile prevăzute de lege;

- principiul contributivității, conform căruia drepturile de asigurări sociale se cuvin pe temeiul contribuțiilor de asigurări sociale plătite;

- principiul obligativității, potrivit căruia persoanele fizice și juridice au, conform legii, obligația de a participa la sistemul public, iar drepturile de asigurări sociale se exercită corelativ îndeplinirii obligațiilor.

De asemenea, menționăm că propunerea vizată implică alocări de mijloace financiare suplimentare, ceea ce contravine prevederilor articolului 131, alineatul (6) din Constituție, precum că, nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare.

➤ ***urgentarea implementării registrului electronic al salariaților pentru toate unitățile din economia națională;***

În cadrul ședinței CNCNC din data de 12.04.2024, potrivit agendei, pe ordinea de zi a fost examinat și discutat Planul de acțiuni pentru implementarea Programului de reducere a muncii nedeclarate pentru anii 2024-2025, aprobat prin Ordinul MMPS nr.72/1 din 11.04.2024. Printre obiectivele stabilite în vederea implementării Planului se regăsește și obiectivul specific: îmbunătățirea sistemului de înregistrare și evidență a lucrătorilor, inclusiv prin realizarea studiului de fezabilitate conex Registrului electronic al salariaților (pentru care, la etapa actuală, nu au fost identificate resurse financiare).

Totodată, acest subiect a fost propus și aprobat ca subiect de discuție în Planul de activitate al CNCNC pentru semestrul I al anului 2025, programat conform calendarului pentru luna iunie 2025.

➤ ***majorarea, pentru anul 2025, până la 50 de mil. de lei a cheltuielilor de recuperare a sănătății prin tratament balneosanatorial și reabilitare pentru persoanele asigurate pornind de la faptul că pe parcursul ultimilor 10 ani suma respectivă nu a fost majorată;***

Propunerea dată implică alocări de mijloace financiare suplimentare, ceea ce contravine prevederilor art. 131, alin. (6) din Constituție, precum că, nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare. Astfel, oportunitatea promovării propunerii menționate supra este examinată prin prisma acumulării mijloacelor financiare suplimentare.

➤ ***asigurarea activității continue a Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective, reformatarea și reanimarea consiliilor de specialitate ale acesteia, asigurarea coordonării cu aceasta a tuturor proiectelor de acte normative din domeniile muncii și cel social-economic și dezvoltarea capacității Secretariatului Comisiei privind examinarea și avizarea proiectelor de acte normative din domeniile muncii și cel social-economic;***

MMPS depune efort și manifestă receptivitate pentru a asigura activitatea continuă a CNCNC.

În acest sens, cu referire la demersul partenerilor sociali privind promovarea dialogului social pe platforma CNCNC, prin scrisoarea nr. 07/323 din 22.01.2025, ministerul a comunicat disponibilitatea coordonării și continuării activității pe platforma CNCNC, inclusiv a anunțat convocarea ciclică a Comisiei, la fiecare trei săptămâni. Totodată, ședințele Biroului executiv ale Comisiei se vor organiza prealabil, în timp util, în format online sau offline.

În ceea ce privește capacitarea secretariatului CNCNC, se poartă discuții cu Organizația Internațională a Muncii pentru consolidarea capacităților în acest sens.

- ***contribuirea la crearea comisiilor pentru consultări și negocieri colective în toate ramurile economiei naționale și asigurarea activității continue a acestora;***

Informație aferentă creării comisiilor pentru consultări și negocieri colective în toate ramurile economiei naționale și asigurarea activității continue a acestora, urmează a fi prezentată la fiecare ședință a Comisiei, având statut de subiect din oficiu, conform deciziei luate în cadrul ședinței CNCNC din data de 30 ianuarie 2025.

Astfel, MMPS, drept entitate care are un rol esențial în promovarea și facilitarea dialogului social, va implementa o serie de acțiuni de sensibilizare și informare pentru a sprijini colaborarea între toate părțile implicate în vederea consolidării dialogului social.

- ***contribuirea la crearea comisiilor teritoriale pentru consultări și negocieri colective în toate raioanele și municipiile și asigurarea activității continue a acestora;***

Subiect a fost aprobat în Planul de activitate al CNCNC pentru semestrul I al anului 2025, programat conform calendarului pentru luna februarie 2025.

- ***inițierea ratificării Convențiilor Organizației Internaționale a Muncii nr. 102/1952 privind normele minime de securitate socială nr. 189 privind lucrătorii casnici și nr. 173/1992 privind protecția creanțelor lucrătorilor în caz de insolabilitate a angajatorului;***

Subiectul cu privire la oportunitatea ratificării Convenției OIM nr. 189 privind lucrătorii casnici a fost examinat în cadrul ședinței CNCNC din data de 30.01.2025, conform agendei. Context în care, a fost luată decizia privind organizarea elaborării pe parcursul anului 2025, cu suportul Organizației Internaționale a Muncii, a unui studiu de fezabilitate privind oportunitatea ratificării Convenției OIM nr. 189, cu discutarea ulterioară a rezultatelor acestuia pe platforma CNCNC.

Pe aceeași cale se propune abordarea subiectului privind Convenția OIM nr. 102/1952 privind normele minime de securitate socială, prin includerea subiectului pentru discuții în agenda CNCNC pentru semestrul II al anului 2025.

În ceea ce privește inițierea ratificării Convențiilor OIM nr. 173/1992 privind protecția creanțelor lucrătorilor în caz de insolabilitate a angajatorului, pe parcursul anului 2025, va fi elaborat un studiu de fezabilitate privind crearea Fondului de garantare angajatului în cazul insolvenței angajatorului (acțiune planificată pentru transpunerea prevederilor Directivei 2008/94/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 octombrie 2008 privind protecția angajaților în caz de insolvență a angajatorului).

- ***racordarea, cat mai urgentă, a Legii privind controlul de stat nr. 131/2012 și a Legii privind Inspectoratul de Stat al Muncii nr. 140/2001 la prevederile Convențiilor OIM nr. 81 privind inspecția muncii în industrie și comerț și nr. 129 privind inspecția muncii în agricultură - excluderea Inspectoratului de Stat al Muncii de sub incidența Legii nr. 131/2012;***

MMPS își manifestă deschiderea de a aborda pe platforma autorității responsabile de reglementarea controlului de stat a subiectului în cauză, recunoscând astfel importanța colaborării interinstituționale.

- ***fortificarea capacităților instituționale ale Inspectoratului de Stat al Muncii (resurse umane, sisteme informaționale etc.);***

Conform proiectului PNA, se preconizează activități de fortificare a capacităților instituționale ale Inspectoratului de Stat al Muncii, în vederea realizării misiunii privind asigurarea respectării legislației muncii și protecției drepturilor salariaților.

- ***urgentarea amendării Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 în vederea stabilirii sancțiunilor pentru faptele de discriminare și ingerință antisindicală, inclusiv pentru încălcarea drepturilor garantate de legislație și statutele sindicatelor;***

Conform proiectului PNA, se regăesc măsuri normative privind fortificarea capacităților partenerilor sociali, care inclusiv vor cuprinde abordarea de contracarare a acțiunilor de ingerință în activitatea sindicatelor.

- ***neadmiterea flexibilizării și liberalizării excesive a legislației muncii în detrimentul drepturilor, garanțiilor și intereselor legale ale salariaților (respectarea prevederilor art. 371 din Acordul de Asociere RM-IJE, care nu admite încurajarea comerțului sau a investițiilor prin reducerea nivelurilor de protecție prevăzute în legislația națională în materie de mediu sau de muncă).***

MMPS în procesul de elaborare a politicilor sale în domeniul muncii optează spre promovarea unor viziuni echilibrate, ceea ce este esențial pentru garantarea drepturilor și obligațiilor corelative ale părților în raporturile de muncă și asigură un climat de muncă favorabil.

Secretar de Stat

Mihai-Gabriel CIOBANU